

TALLINNA ÜLIKOOLI RAHVUSVAHELISTE SOTSIAALUURINGUTE KESKUS

RASI 2022. AASTA ARUANNE

RASI toimetised nr. 25

RASI

TALLINNA
ÜLIKOOL

Rahvusvaheliste Sotsiaaluuringute Keskus (RASI)

Märts 2023

Rahvusvaheliste Sotsiaaluuringute Keskus (RASI) on Tallinna Ülikooli Ühiskonnateaduste Instituudi sotsiaalteaduslik interdistsiplinaarne teadus- ja arenduskeskus, mis teostab teadusprojekte. RASI teadurid on tegevad ekspertidena ühiskonnaelu analüüsimisel ja kujundamisel. TLÜ RASI uurimisteemad hõlmavad ühiskondliku ebavõrdsuse (või ka kihistumise) erinevaid tahke – sugu, rahvus, vanus, põlvkond, haridus, ametipositsioon. Viimastel aastatel on hakatud suurt tähelepanu pöörama elukestva õppe problemaatikale kui eluteed kujundavale ja sotsiaalset sidusust Eestis ning laiemalt kogu Euroopa Liidus tagavale tegurile. Teine uuem temaatika osakonna uurimistöös on seotud aktiivse vananemise küsimustega.

Rahvusvaheliste Sotsiaaluuringute Keskus (2023). *RASI 2022. aasta aruanne*. RASI toimetised nr 25. Tallinna Ülikool.

ISSN 2613-733X

ISBN 978-9949-29-676-7 (pdf)

Kontaktandmed

Rahvusvaheliste sotsiaaluuringute keskus
Uus-Sadama 5, 10120 Tallinn
Koduleht: <http://www.tlu.ee/rasi>
Telefon: 619 9860
E-post: راسي@tlu.ee

RASI sotsiaalmeedias

Twitter https://twitter.com/rasi_iiss
Facebook <https://www.facebook.com/TLURASI/>

Sisukord

RASI liikmed ja kaastöötajad	4
Tunnustused	4
Kuuluvus erialaorganisatsioonidesse	5
Teadusväljaanded.....	6
Teadusprojektid.....	6
2022. esitatud projektitaotlused	6
2022. alanud projektid	7
2022. jätkuvad projektid	10
Publikatsioonid	17
Tööturg ja töösuhted	17
Haridusuuringud	18
Noorteuuringud	18
Elukestev õpe	19
Sugu ja soolisus erinevates eluvaldkondades.....	19
Rahvussuhted ja integratsioon	20
Sotsiaalne kihistumine ja integratsioon.....	20
Riigivalitsemine, kodanikeühiskond ja uued sotsiaalsed liikumised	21
Vananemine ja pensionisüsteemid	21
Varia.....	21
Populaarteaduslikud artiklid	21
Ettekanded.....	21
Muud tegevused	23
RASI meetodikooli raames toimunud koolitused	23
Avatud seminarid	24
Akadeemiline koostöö	24

RASI liikmed ja kaastöötajad

RASI LIIKMED

Kadri Aavik, Thomas Biegert (külalisteadur), Jelena Helemäe, Kairit Kall, Margarita Kazjulja, Siim Krusell, Liisa Martma, Gerli Nimmerfeldt, Liis Ojamäe, Marii Paškov, Abel Polese, Tea Pohl, Maaris Raudsepp, Triin Roosalu, Eve-Liis Roosmaa, Epp Reiska, Erle Rikmann (RASI nõukoja liige), Ellu Saar, Marti Taru, Kadri Täht (RASI juht alates 19.09.2022), Pille Ubakivi-Hadachi (lapsehoolduspuhkusel), Marge Unt (RASI juht kuni 18.09.2022), Tanel Vallimäe.

RASI KAASTÖÖTAJAD PROJEKTIDES 2022. AASTAL

Katrin Karu (TLÜ HTI), Joanna Kitsnik (Sophia ülikool Tokyos), Mariann Märtsin (TLÜ ÜTI), Erle Neeme (TLÜ ÜTI), Barbi Pilvre (TLÜ BFM), Halliki Põlda (TLÜ HTI), Ilona-Evelyn Rannala (TLÜ HTI), Angela Rebas (TLÜ ÜTI).

Tunnustused

07.12.2022 valiti prof Ellu Saar Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikuks, kui esmakordselt kuulutati välja akadeemiku koht sotsioloogia valdkonnas. See on Ellu Saare ja kogu RASI jaoks sümboolse tähendusega otsus, sest RASI oli alates asutamisest 1988. kuni Tallinna Ülikooliga liitumiseni 2015. aastal Teaduste Akadeemia instituut ja seejärel assotseerunud liige.

2022. a märtsis pälvis RASI pikaajaline juhtivteadur, prof Ellu Saar 2021. a töötulemuste eest TLÜ rektori tänukirja "Pikaajalise silmapaistva teadustöö ja sotsioloogia suuna juhtimise ja arendamise eest Ühiskonnateaduste instituudis".

2021/2022 kaitstud sotsiaalteaduste valdkonna doktoritööde seas pälvis TLÜ parima tiitli RASI teaduri dr Eve-Liis Roosmaa 28.jaanuaril kaitstud töö "*Adult education and training: a comparative perspective of participation patterns across Europe*", mis tugines tema pikaajalisele uurimistööle RASI rahvusvahelistes teadusprojektides. Tööd juhendasid RASI juhtivteadur professor Ellu Saar ja RASI vanemteadur Rein Vöörmann (in memoriam).

Dr Eve-Liis Roosmaa juhendamisel magistriõpingud kiitusega lõpetanud Ingel Kadariku 2022. aastal kaitstud magistr töö "*Ütle, kus sa töötad, ja ma ütlen, kas sa saad koolitust!*": Mesotasandi tegurite seos tööandja pakutud või rahastatud koolitusel osalemisega Balti riikides" pälvis II koha üleülikoolilisel magistr tööde konkursil ühiskonna ja avatud valitsemise kategoorias.

2022. riiklikul üliõpilaste teadustööde konkursil pälvis sotsiaalteaduste valdkonna rakenduskõrgharidusõppe- ja bakalaureuseõppe tudengite kategoorias 3. preemia ja rahalise tunnustuse dr Liis Ojamäe juhendatud Viktoria Antipova konkursitöö „*Pikaajalist kodutust põhjustavad tegurid: kodutute perspektiiv*“.

2022. aastal toimunud Teaduste Akadeemia konkursi „Teadus 3 minutiga“ ülikoolisisesest eelvoorst 15 finalistist seas finaalgalale jõudnud sotsioloogia doktorant Madli Raudkivi pälvis oma ettekandega „*Hoolduspere – kellele ja milleks?*“ konkursi laureaadi tiitli. Tema doktoritööd juhendab RASI juht, professor Kadri Täht.

TLÜ 2022. a parima sotsiaalteaduste-alase artikli kategoorias määrati auhind RASI projektidesse panustanud Triin Lauri ja prof Anu Tootsi koostöös valminud artiklile „*Nation (Re)building through Social Investment? Baltic Reform Trajectories*“, mis ilmus Julian L. Garritzmann, Silja Häusermanni ja Bruno Palieri toimetatuna Oxford University Pressi välja antud kogumikus „The World Politics of Social Investment (Volume II); The Politics of Varying Social Investment Strategies“

Kuuluvus erialaorganisatsioonidesse

Mitmed RASI töötajad kuuluvad 1990. asutatud [Eesti Sotsioloogide Liitu](#) (ESL), mille 2017. a. valitud juhatusse kuulub RASI liige Kadri Aavik. ESL on esindatud sotsioloogide rahvusvahelistes ühendustes [European Sociological Association](#) (ESA) ja [International Sociological Association](#) (ISA) ning alates 2019 [Eesti Teaduste Akadeemia assotsieerunud liige](#).

RASI institutsioonina on järgmiste organisatsioonide liige:

- European Consortium for Sociological Research ([ECSR](#))
- International Social Survey Project ([ISSP](#))

RASI töötajad on veel järgmiste erialaorganisatsioonide ja koostöökogude liikmed:

- Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur ([HAKA](#)), kõrghariduse hindamisnõukogu (Marge Unt)
- European Association for Critical Animal Studies ([EACAS](#)) (Kadri Aavik)
- European Sociological Association ([ESA](#)) (Liis Ojamäe, Marge Unt)
- [International Association of Vegan Sociologists](#) (Kadri Aavik)
- International Sociological Association, RC28 Social Stratification ([ISA](#)) (Kadri Täht, Ellu Saar)
- International Sociological Association, RC06 Family Research ([ISA](#)) (Kadri Täht)
- Sihtasutus Kutsekoda, [OSKA](#) nõunike kogu (Marge Unt)
- Sotsiaalministeeriumi eetikakomitee (Marge Unt)
- The International Association for Time-Use Research ([IATUR](#)) (Kadri Täht)
- European Research Network on Transitions in Youth (TIY Network) (Marge Unt)

Teadusväljaanded

RASI teadustöö tulemuste ja uurimisprojektide aruannete leidmise hõlbustamiseks kutsuti 2018. ellu [RASI repositoorium](#), mis esitab valiku RASI teadlaste panustamisel valminud töid nii eesti kui inglise keeles. Repositooriumist võib leida ka [RASI toimetiste seeria](#) kõik väljaanded, mida 2022. lõpuks oli ilmunud juba 21, sh 2022. aasta jooksul seitse.

2022. ilmus RASI ja ÜTI koostöös välja antava teadusajakirja "[Studies of Transition States and Societies](#)" (STSS) 14. aastakäigus kaks ajakirjanumbrit: [kevadine](#) number keskendus poliitika ja poliitilise käitumise analüüsidele, [sügisene](#) rahvastikuprotsessidele. STSS tagab artiklitele kohese avatud juurdepääsu (*open access*), olles seega kooskõlas avatud teaduse põhimõtetega ning selles avaldamine on autoritele tasuta. Alates 2009. aastast on ajakiri indekseeritud Socpuses ning mitmetes teistes andmebaasides. STSS-i peatoimetajad on RASI liikmed prof Ellu Saar ja vanemteadur Abel Polese ning tegevtoimetaja on RASI teadusassistent Epp Reiska.

Teadusprojektid

2022. aastal töötati RASIs 12 juba varem alanud teadusprojekti kallal ja alustati seitsme uue projektiga. RASI keskuse alt esitati neli projektitaotlust, millest kaks said rahastuse.

Peale RASI projektide panustavad RASI teadlased ka teistesse TLÜs ellu viidavatesse teadusprojektidesse.

2022. esitatud projektitaotlused

„Emaduse mõju soolisele ebavõrdsusele“

Taotluse esitaja(d): Marge Unt

Rahastaja: European Research Council, ERC Consolidator Grant

Summa: 1 999 750

Staatus: kaheastmelise hindamise esimesest voorust edasi jõudnud ja teises voorus mitterahastatud, kuid pälvis õiguse saada ERC grandi taotlemise toetust SA Eesti Teadusagentuuri Mobilias Plus programmist.

„Emaduse mõju soolisele ebavõrdsusele“

Taotluse esitaja(d): Marge Unt

Rahastaja: SA Eesti Teadusagentuur, Mobilias Plus programmi ERC grandi taotlemise toetus

Summa: 125 000

Staatus: rahastatud

„Oskuste vastavus: kompetentsid, tööandjad, institutsioonid (Skills2Capabilities)“

Taotluse esitaja(d): RASI uurimisrühm koosseisus Ellu Saar, Triin Roosalu, Eve-Liis Roosmaa, Liisa Martma. Taotluse juhtpartner oli The University of Warwick.

Rahastaja: Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm "Euroopa horisont"

Summa: 216 047 EUR

Staatus: rahastatud

„Valik ja värbamine: tööandjate roll etniliste ebavõrdsuste ennetamisel ja võimendamisel Eesti tööturul“

Taotluse esitaja(d): uurimisrühm koosseisus Ellu Saar, Jelena Helemäe, Gerli Nimmerfeldt, Kairit Kall, Triin Roosalu, Liisa Martma, Kadri Aavik

Rahastaja: Eesti Teadusagentuur

Summa: 843 750 EUR

Staatus: ei saanud rahastust

2022. alanud projektid¹

"Vabaühenduste tegevusvõimekuse kaardistamine ja KÜSKi toetuste mõju analüüs"

Ettevalmistusperiood: 06.-11.2021

Kestus: 1.01.2022–31.01.2023

Rahastaja: SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital

TLÜ osa eelarves: 5 434 EUR

Eesmärk: Uurida KÜSKist (Kodanikuühiskonna Sihtkapital) toetust taotlevate vabaühenduste tegevusvõimekust, viies taotlusvoorude ja konkursside käigus taotlejate seas läbi ankeetküsitluse.

Täitja 2022. a: Tanel Vallimäe (vastutav täitja)

"Tööturuinfo uuenduslik kasutamine Euroopa ülikoolides"

Ettevalmistusperiood: 2021

Projekti kestus: 28.02.2022–27.04.2024

Akronüüm: LMI-EUniv

¹ Projektid on järjestatud alguskuupäeva järgi

Rahastaja: Euroopa Liidu Erasmus+ programm

Juhtpartner: West University of Timisoara (Rumeenia)

TLÜ osa eelarves: 27 806 EUR

Eesmärk: Suurendada ülikoolide valmisolekut liikuda digitaalse hariduse poole. Analüüsitakse, millise haridusega inimesi tööturul vaja on ning sellele toetudes aidatakse arendada asjakohaseid oskusi digimaailmas toimetulekuks. Projekti raames aidatakse kaasa digitaalse võimekuse kasvule kolmes ülikoolide jaoks keskses valdkonnas: a) Hariduse vastavusse viimine kohaliku tööturu vajadustega b) Õppekavade arendamine nende paremaks seostumiseks kiirelt areneva töövaldkonnaga ning uut tüüpi kursuste pakkumine c) Tehtu tulemuslikkuse hindamine sisendina poliitikakujundusse

Täitjad 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja), Siim Krusell

"Emaduslõiv võrdlevas vaates"

Ettevalmistusperiood: 2022

Kestus: 1.04.2022–30.06.2023

Akronüüm: MOBERC42

Rahastaja: SA Eesti Teadusagentuur „Mobilias Pluss“ programm (rahastatud 85,3% ulatuses Euroopa Regionaalarengu Fondist)

TLÜ osa eelarves: 125 000 EUR

Eesmärk: Projekti eesmärgiks on täiustada ERC *consolidator* grandit taotlust. Esimeses etapis koostatakse ülevaade peamistest seletustest emaduslõivu tekkemehhanismide, põhiliste uurimistulemuste ning -lünkade kohta heaolurežiimide lõikes. Projekti teises etapis valmistatakse ette registriandmeid, töötatakse välja ning piloteeritakse kvalitatiivse uuringu metodoloogiat.

Täitjad 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja), Kadri Aavik, Triin Roosalu, Kadri Täht.

"Ümbertöödeldud plast kui eelistatud tooraine: plasti ümbertöötlemismudeli uuendamine"

Ettevalmistusperiood: 14.04.2021–30.04.2022

Kestus: 1.05.2022–30.04.2025

Akronüüm: PRIMUS

Rahastaja: Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm "Euroopa horisont"

Juhtpartner: VTT (Soome)

TLÜ osa eelarves: 425 500 EUR

Eesmärk: Suurendada Euroopa Liidus plasti väärtusahelate säilenõtkust, tagades plastijäätmete tarnimise lähteainena ja suurendades selle kättesaadavust. TLÜ RASI roll selles projektis on aidata tagada, et huvirühmade ja kogukondade vaade oleks algusest peale kaasatud. Selleks viiakse muuhulgas läbi huvirühmade ja avaliku arvamuse uuringuid, et hinnata erinevate tegutsejate arusaamu, kogemusi

ja valmisolekut seoses ümbertöödeldud plasti kasutamisega. Nende analüüside toel disainitakse sihtgrupipõhist teavitustegevust, et suurendada väärtusahela ja otsustusprotsessi osaliste teadlikkust uue ja ümbertöödeldud plasti kasutamisest ning tekitada keskkonnahoiust, aga ka sotsiaalsest vastutustundest motiveeritud nõudlust ümbertöödeldud plasti suhtes.

Täitjad 2022. a: Eve-Liis Roosmaa (vastutav täitja), Jelena Helemäe, Kairit Kall, Margarita Kazjulja, Maaris Raudsepp, Triin Roosalu, Marti Taru

"Ebavõrdsuse kaardistamine üle elukaare"

Ettevalmistusperiood: 2021-2022

Kestus: 1.10.2022–30.09.2025

Akronüüm: MapIneq

Rahastaja: Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm "Euroopa horisont"

Juhtpartner: Turu Ülikool (Soome)

TLÜ osa eelarves: 376 662,50 EUR

Eesmärk: Uurida põlvkondade vahelist, hariduslikku ning töö- ja tervisealast ebavõrdsust elukaare jooksul viimastel kümnenditel. Selleks kombineeritakse poliitika analüüsi ja isikupõhiste longituudsete andmete ning riikidevahelist võrdlust lubavate andmebaaside analüüsi. Projekt keskendub sotsiaalsete muutuste analüüsile, mis ebavõrdsust mõjutavad, sealhulgas erinevad peresid mõjutavad tegurid (sündivus, migratsioon, rahvastiku vananemine), digitaliseerumine, 2007-08 aasta ülemaailmne majanduskriis ning koroonapandeemia, mis paljastas ja võimendas ebavõrdsust. TLÜ RASI keskne roll on (noorte) tööturule sisenemise ja (vanemaealiste) tööturul lahkumisega seotud ebavõrdsuse analüüsimine.

Täitja 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja, WP6 juht, WP4 kaasjuht), Kadri Täht (WP4 ja WP6 kaasjuht), Thomas Biegert, Liis Ojamäe, Epp Reiska.

"Sünnikohortuuringu "Üleskasvamine digitaalses Euroopas" ettevalmistamine"

Ettevalmistusperiood: 2022

Kestus: 1.10.2022–30.09.2026

Akronüüm: GUIDEPREP

Rahastaja: Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm "Euroopa horisont"

Juhtpartner: University College Dublin (Iirimaa) ja Manchester Metropolitan University (UK)

TLÜ osa eelarves: 15 100 EUR

Eesmärk: Projekt on mõeldud rahvusvahelise võrdleva sünnikohortuuringu "Üleskasvamine digitaalses Euroopas (*The Growing Up in Digital Europe* ehk GUIDE)" ettevalmistamiseks ning baasuuringu läbiviimiseks aastal 2027. GUIDE uuring kogub andmeid laste kohta Euroopas jälgides neid sünnist

kuni 24-aastaseks saamiseni. Uuringu fookuses on laste heaolu ja areng ning neid mõjutavad tegurid nagu kodune keskkond, naabruskond ja kool.

Täitjad 2022. a: Ellu Saar (vastutav täitja), Gerli Nimmerfeldt, Tanel Vallimäe

“Individuaalne õpikonto ja seda toetavad poliitikad”

Ettevalmistusperiood: 07.-10.2022

Kestus: 25.10.2022 - 09.06.2023 (12.2021-11.2023)

Rahastaja: Cedefop

Juhtpartner: 3s Unternehmensberatung GmbH (Austria)

TLÜ osa eelarves: 15 000 EUR

Eesmärk: Projekti fookuses on individuaalse õpikontoga (IÕK) seotud EL poliitikaalgatused (vt Euroopa Komisjoni 2020 a vastu võetud ‘*European Skill Agenda*’ ja Euroopa Nõukogu vastavasisulised soovitusel juunist 2022), mille valguses uuritakse seniseid täiskasvanuõppes osalemist toetavaid süsteeme. Keskendudes nii IÕK soovitusel sõnastatud ideaali kui ka teiste sama funktsiooniga poliitikameetmete toimimisele viie riigi - Austria, Eesti, Iirimaa, Saksamaa ja Hollandi - näitel, luuakse projektis tervikvaade eri lähenemiste eelistest ja puudustest. Erilise tähelepanu all on hiljuti ellu kutsutud või alles kavandatavad IÕK tüüpi meetmed igas riigis. Uurimisprojekti tulemuseks on parema arusaam IÕK soovitusel arvesse võtmise võimalustest ja potentsiaalset üle Euroopa.

Täitjad 2022. a: Triin Roosalu (vastutav täitja), Joanna Kitsnik, Erle Neeme, Angela Rebas

2022. jätkuvad projektid

„TLÜ interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskus“

Kestus: 01.05.2015–31.12.2023

Rahastaja: Tallinna Ülikool

Eelarve: 138 000 EUR

Eesmärk: Panustada avatud ühiskonna ja valitsemise fookusvaldkonna teadustegevusse, sh doktoriõppesse, lõimides erinevaid teadussuundi, kaasates rahvusvahelist *cutting edge* teaduskompetentsi ja toetades kõrgetasemeliste interdistsiplinaarsete teadusprojektide algatamist ja läbiviimist, mis hõlmavad endas eluteede uurimist koostöös sotsioloogide, demograafide ja riigiteadlastega (ning perspektiivis ka terviseteaduse, sotsiaaltöö, psühholoogia, kasvatusteadused). Kavandatava koostöö fookuses on erinevate põlvkondade ja sotsiaalsete rühmade (sugu, põlisus, rahvus, tervislik seisund, sotsiaalne staatus, haridus) eluteede kujunemine arvestades institutsionaalset ja sotsiaalset konteksti ning ühiskondade arengu rajasõltuvust. Tippkeskuse koostöö raames on kavas keskenduda nii erinevatele elutee etappidele (noorus, keskiga, vanaduspõlv) kui ka eluvaldkondadele (pereelu, õpingud, töötee jne.). Tippkeskus peab oluliseks tihedat koostööd teiste TLÜ tippkeskuste ja fookusvaldkondadega. Tippkeskus planeerib koostöö raames võrdlevat elutee analüüsi erinevates

riikides kasutades selleks rahvusvaheliste uuringute andmeid (SHARE, ISSP, EU-SILC, GGS, PIAAC, PISA jne.).

Täitjad 2022. a: Ellu Saar (vastuta täitja), Jelena Helemäe, Martin Klesment, Lauri Leppik, Michael Poulain, Allan Puur, Triin Roosalu, Luule Sakkeus, Anu Toots, Kadri Täht, Marge Unt, Jaak Valge

"Soolistatud vananemine: Maskuliinsused ja vananemine Euroopa praegusaegses kirjanduses ja filmikunstis"

Kestus: 1.01.2019–28.02.2023

Akronüüm: MASCAGE

Rahastaja: ERA-NET võrgustik GENDER-NET Plus

Juhtpartner: Universidad de Castilla-La Mancha (Hispaania)

TLÜ osa eelarves: 50 000 EUR

Projekti eesmärk: Projekt keskendub meeste vananemise ja eakate meeste kujutamisele erinevate Euroopa kultuuriruumide kirjanduses ja filmikunstis. Sealjuures on tähelepanu all nii kultuuris levinud mehekuvandite kui ka meeste endi kogemuste ja tõekspidamiste seos oluliste sotsiaalsete teemadega: tervis, lähisuhted, sotsiaalne kaasatus või tõrjutus, „vana mehe“ stereotüübid. Kuigi maskuliinsuse kuvandite uurimine ei ole uus, on uudne keskenduda just eaka mehe kultuurilisele kujutamisele kogu selle mitmekesisuses ning ühtlasi seoses sotsiaalsete probleemidega – seni on uuritud pigem eakate naiste või ka sootu „vananemise“ kuvandeid. Saadavaid teadmisi on juba projekti raames kavas jagada praktikute ja poliitikakujundajatega näiteks tervishoiu valdkonnas.

Täitjad 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja), Kadri Aavik, Triin Roosalu, Teet Teinemaa.

"Täites lünki sotsiaalses kodakondsuses. Uued võtted edendamaks sotsiaalset säilenõtkust Euroopas"

Kestus: 1.02.2020–31.07.2023

Akronüüm: EUROSHIP

Rahastaja: Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horisont 2020

Juhtpartner: Oslo Metropolitan University (Norra)

TLÜ osa eelarves: 188 100 EUR

Projekt EUROSHIP pakub uue, sootundliku ning võrdleva vaate vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele suunatud poliitikatele Euroopas. Projekti jaoks on kesksed sotsiaalkaitse süsteemide roll (sealhulgas miinimumpalk), töö digitaliseerumine ja sotsiaalkaitse kättesaadavuse ning sotsiaalse ja poliitilise agentsuse võimalused järgmistes gruppides: riskinoored, hoolduskoormust kandvad inimesed, kes on tööturul ebakindlas olukorras ning vanurid või puudega inimesed, kellel on pikemaajalisem hooldusvajadus. Maksimeerimaks projekti ühiskondlikku mõju töötatakse projekti raames koos Euroopa ning liikmesriikide tasandi sidusgruppidega välja ettepanekuid tõhusateks

poliitikateks ning teavitatakse töö tulemustest poliitikakujundajaid. Projektis EUROSHIP kombineeritakse uuenduslikel viisidel mitmesuguseid meetodeid, andmeid ja valdkondi (majandusteadus, riigiteadused ning sotsioloogia): (1) elukaart käsitlevad intervjuud madalapalgaliste ja väheste oskustega inimestega; (2) foorumid riikliku tasandi sidusgruppidega; (3) dokumentide analüüsil ja ekspertidega läbi viidavatele pool-struktureeritud intervjuudele toetuv poliitikaanalüüs; (4) mikro-tasandi andmete kvantitatiivne võrdlev analüüs. Nende analüüside tulemuste ja nelja keskse mõiste (sotsiaalne kodakondsus, sotsiaalne säilenõtkus, suutlikkus (*capability*) ja agentsus) seostamine annab uudse sissevaate sellesse, kuidas sotsiaalsed õigused mahendavad elukaare jooksul kogetud riskide mõju ja mõjutavad nõrgas positsioonis olevate inimeste sotsiaalse kodakondsuse võimekust mitmetasandilise valitsemise süsteemis. See laiendab teadmiste baasi, millele toetuda Euroopa sotsiaalõiguste samba edasises rakendamises ning läbi selle suurendada sotsiaalset konvergentsi liikmesriikide vahel.

Täitjad 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja), Kersti Kriisk, Mariann Märtsin, Raili Nugin, Epp Reiska, Eve-Liis Roosmaa, Tõnis Saarts, Marti Taru, Kadri Täht.

"Noorte sotsiaalne tõrjutus"

Kestus: 1.09.2020–31.08.2023

Rahastaja: Projekti tegevusi rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Haridus-ja Noorteameti poolt elluviidava Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ tegevuse 6.4 „Teadmiste suurendamine noortest ja noortele suunatud tegevuste mõjust“ vahenditest.

TLÜ osa eelarves: 145 800 EUR

Eesmärk: Projekti eesmärk on välja töötada tõrjutusriskis noorte toetamise meetmete parendamise mudel, fookusega Noortegarantii tugisüsteemi (NGTS) täiustamisele. Selleks kaardistatakse asutustes ja asutustevahelises koostöös toimuvaid protsesse, et määratleda teenuste korraldamise protsesside ja süsteemide arenduseks vajalike meetmete ja tegevuste kogumit, laiendatakse võimalusi kasutamaks küsitlus- ja registriandmeid tõrjutusriskis olevate noorte tuvastamiseks ja monitoorimiseks ja kaardistatakse sotsiaalse tõrjutuse riskis või sotsiaalses tõrjutuses olevate noorte toimetulekustrateegiad ja jõustatakse noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamisele ja riski vähendamisele suunatud tegevusi kohaliku omavalitsuse tasandil.

Täitjad 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja), Katrin Karu, Margarita Kazjulja, Raili Nugin, Ilona-Evelyn Rannala, Maaris Raudsepp, Epp Reiska, Triin Roosalu, Marti Taru.

"Noorte iseseisvumine ja elluastumine: eluteeuuringute kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete lähenemiste ühendamine"

Kestus: 1.01.2021–31.12.2023

Akronüüm: YouthLife

Rahastaja: Euroopa Liit Horisont 2020 programmi Twinning meetme raames.

TLÜ osa eelarves: 309 125 EUR

Eesmärk: Viia noorte elutee uuringud uuele tasemele, tuues kokku erinevaid metodoloogilisi suundi esindavad tippteadlased Euroopa juhtivatest teaduskeskustest. Koos Bambergi Ülikooli, Southamptoni Ülikooli ja Madalmaade Interdistsiplinaarse Demograafia Instituudiga (NIDI) toetab YouthLife projekt Tallinna Ülikooli interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskuse (IET) jätkusuutlikku arengut teel juhtivaks ja konkurentsivõimeliseks uurimiskeskuseks. YouthLife raames luuakse rahvusvaheline koostöövõrgustik, mis hõlbustab noorteadlaste kaasamist ja nende metodoloogilise võimekuse suurendamist ning soodustab teadmiste ja kogemuste vahetamist valdkonna eri uurimisrühmade vahel. Projekti tulemusena tugevneb noorsoo- ja eluteeuuringute teaduslik tase ja innovatsioonisuutlikkus IET-s ning töötatakse välja põhimõtted ja metodoloogiline alus Eesti noorte longituuduuringu läbiviimiseks.

Täitjad 2022. a: Ellu Saar (juhtiv täitja), Gerli Nimmerfeldt

"Etniline ebavõrdsus tööturul: tööandjate roll"

Kestus: 1.01.2021–31.12.2022

Rahastaja: TLÜ uuringufond

Eelarve: 15 000 EUR

Eesmärk: Projekti eesmärgiks on ülikooliväliseks rahastuseks taotluste ettevalmistamine RASI töörühma poolt. Nii siseriiklikes kui rahvusvahelistes teaduse rahastusprogrammides esitatavate taotluste fookuseks saab olema tööandjate rolli uurimine etnilise ebavõrdsuse kujundamisel tööturul. Kuigi varasemad uuringud on näidanud, et etniliste eestlaste ja venekeelse elanikkonna tööturu võimalused Eestis erinevad oluliselt, ei ole tööandjate poolsele võimalikule rahvusepõhisele diskrimineerimisele senini piisavalt tähelepanu pööratud. Tööturul aset leidva diskrimineerimise (soolise, etnilise, ealise jne) hindamiseks kasutatakse tavapärastelt subjektiivse tajutava diskrimineerimise mõõtmist või läbilõikeuuringute andmete analüüsimist dekompositsioonimeetoditega, millel on aga omad puudused. Nende ületamiseks on mujal maailmas kasutusele võetud mitmeid eksperimentaalseid meetodeid, mille rakendamise asjakohasust on töörühmal kavas analüüsida (sh arutada sellealaste kogemustega rahvusvaheliste uurimisrühmade esindajatega) uute projektitaotluste ettevalmistamise käigus. Interseksionaalne lähenemine ja uudsete meetodite rakendamine võimaldavad mõtestada venekeelse vähemuse võimalikku diskrimineerimist tööturul kui mitme sotsiaalse eristumise koondtulemit.

Täitjad 2022. a: Ellu Saar (vastutav täitja), Kadri Aavik, Jelena Helemäe, Liisa Martma, Gerli Nimmerfeldt.

"Võrdlev kriisiuuring 2021: Eesti keskkonnahoiakud ja tervis Covid-19 kontekstis globaalses võrdluses"

Kestus: 1.05.2021–9.05.2023

Rahastaja: TLÜ uuringufond

Eelarve: 20 000 EUR

Eesmärk: Projekt viib üleilmse, akadeemilise metoodikaga ja usaldusväärsete tõenäosuslike valimitega International Social Survey Project ([ISSP](#)) võrdlusuuringu raames Eestis 2022. aastal läbi sotsioloogilise küsitlusuuringu, mis keskendub keskkonnahoiakutele ja tervisekäitumisele ning nende muutustele Covid-19 pandeemia kogemuste kontekstis. Valdcondlik võrdlev teadmine aitab mõista kriiside olemust ja hinnata võimalike süsteemsete halvemuste kumuleerumist ning Eesti teaduse seisukohalt vaadates võimaldab see teha nii siseriiklikult kui rahvusvahelisel tasandil olulisi järeldusi, millele rajada poliitilised otsused. Projekti käigus kogutud andmed kajastuvad rahvusvahelises andmebaasis, mis avaldatakse järk-järgult 2022. ja 2023. aasta jooksul, ning analüütilised järeldused Eesti ja võrdlusriikide kogemuste kohta lisaks teaduspublikatsioonidele ka laiemale auditooriumile kättesaadavas formaadis nii eesti kui vene keeles. Lisaks keskkonnahoiakute ning tervisekäitumise alase teadustegevuse katalüseerimiseks TLÜs tingimuste loomisele võimaldab projekt õppetöö teaduspõhist mitmekesistamist ja avab võimalusi rahvusvaheliseks koostööks.

Täitjad 2022. a: Kadri Täht (vastutav täitja), Margarita Kazjulja, Maaris Raudsepp, Triin Roosalu, Ellu Saar.

„TLÜ teaduskeelekeskuse kestlikkuse tagamine“

Kestus: 01.06.2021–31.12.2023

Rahastaja: TLÜ uuringufond

Eelarve: 66 000 EUR

Eesmärk: Instituutide koostöös eesti teaduskeelt uurides kindlustada seda täpse mõtlemis- ja suhtlusvahendina, süsteemse terminiteadusliku tööga terminivara korrastada ning töötada välja teaduskeele- ja terminoloogiaõpe MA- ja BA-astmel vältimaks keele valdkonnakaotust ning edendamaks Eesti toimimist teadmushiskonnana. Selleks uuritakse eesti teaduskeelt, arendatakse teadus- ja õppetekstide korpust andmebaasiks; korraldatakse üleriigilisi valdkonnaüleseid eesti teaduskeele konverentse, rahvusvahelisi teaduskeelte konverentse, valdkonniti-erialati arutlusringe ja seminare tippasjatundjatega; arendatakse teaduskeelte uurijate koostööd. RASI teadlased panustavad nendesse tegevustesse, mille sisuks korraldada Eesti doktorantide kordusuuring, analüüsivaks suundumusi võrreldes 2011.–2012. aasta uuringuga. Samuti eritletakse juhendajate hoiakuid ning teadustöö keelt puudutavat suhtlust juhendatavatega.

Täitja(d) 2022. a: Peep Nemvalts (vastutav täitja), Kais Allkivi-Metsoja, Jaagup Kippar, Tiiu Kuurme, Helena Lemendik, Gerhard Bruno Erich Lock, Helin Puksand, Halliki Põlda, Triin Roosalu, Eve-Liis Roosmaa, Katrin Rääk, Heie Treier.

"Noorte edu toetuseks: võimekuse arendamine mitteformaalõppe lõimimiseks formaalõppega"

Kestus: 25.08.2021–24.08.2023

Akronüüm: ASCENT

Rahastaja: Euroopa Liit struktuurireformide toetusprogrammi kaudu

Juhtpartner: ICF S.A.

TLÜ osa eelarves: 35 475 EUR

Eesmärk: Projekti eesmärk on luua hea ja lihtne raamistik mitteformaalse õppimise käigus omandatud teadmiste, oskuste ja kogemuste kirjeldamiseks ning õpitu kvaliteedi hindamiseks ja arvestamiseks põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppe õppekavade täitmisel. Projekti pikaajaline mõju seisneb paindlikuma ja õpilasekesksema haridussüsteemi loomisele kaasaaitamises. Projekti tulemusel on haridus- ja noorsootöoasutuste pidajad ja juhid poliitikamuudatusest teadlikud ja väärtustavad seda ning õpetajatel ja juhendajatel on valmisolek lõimingu elluviimiseks. Lõimingu rakendumisel mõistavad õpilased, et haridussüsteem toetab neid igakülgset enesearengu ja tulemuste saavutamisel.

Täitjad 2022. a: Eve-Liis Roosmaa (vastutav täitja), Katrin Karu, Halliki Põlda, Triin Roosalu, Marti Taru.

"Mitteametlik töö Aasias: COVID-19 järgsele ebakindlusele lahenduste arendamine toetudes Bhutanis, Laoses, Maldiividel, Myanmaris, Filipiinidel, Tais ja Vietnamis tehtud juhtumiuuringutele"

Kestus: 1.10.2021–30.09.2025

Akronüüm: LABOUR

Rahastaja: Euroopa Liit Horisont 2020 programmi Marie Skłodowska-Curie teadlasvahetuse meetme kaudu

TLÜ osa eelarves: 220 800

Eesmärk: Tuginedes viimasele WESO aruandele (ILO, 2020) on üle 1.4 miljardi töötaja töökohad haavatavas positsioonis, ning tulenevalt koroonaviiruse mõjudest võib ennustada selle näitaja suurenemist. Siseriiklikult ja rahvusvaheliselt on nende probleemide adresseerimiseks rakendatud erinevaid tegevusi. Muuhulgas jätkusuutliku arengu eesmärgistamise protsessi raames (1) mõõdetakse spetsiifilist statistilist näitajat – informaalset töötamist (8.3.1), korralikku tööd (SDG8) ja vastutustundlikku industrialiseerimist (SDG9). Jätkusuutliku arengu eesmärkide rakendamise määr noorte teemadel ja riiklikes poliitikates varieerub riikides ja maailmaregioonides märkimisväärselt. Kuigi enamik riike on formaalselt kinnitanud jätkusuutliku arengu eesmärkide tähtsustamist, (sh need, keda iseloomustab ebaturvaline tööhõive), leidub vähe tõendeid, et arenguregioonid omaksid võimekust süstemaatiliselt uurida probleeme endale iseloomulikus ebaturvalise tööhõive ja haavatavuse situatsioonis. Ja seda väljundiga, et lahendused oleksid arengut toetavad, konkreetset ja jõulised. Meie vaates tingivad seda kaks peamist väljakutset. Esiteks, kuigi Euroopa Liidus on kasutatud mitmeid lähenemisi, ei ole neid üldse või on vähesel määral kohandatud teistes raamistikutes kohanduvaks. Teiseks, ebakindluse-vastaste poliitikate süsteemset ülevaadet ei ole Euroopa Liidu piirkonnast väljaspool läbiviidud. LABOUR on teadus- ja koolitusprojekt eelnevalt mainitud kitsaskohtade uurimiseks ja lähenemiste väljaarendamiseks, pöörates erilist tähelepanu regiooni spetsiifikale, kus konkreetne probleem on ilmnenud. Aasias moodustab aktiivse elanikkonna mitteametlik tööhõive hinnanguliselt 68.2%. Käesolevas projektis moodustatakse 14-liikmelise akadeemilistest ja mitteakadeemilistest partneritest koosnev meeskond, kes töötab ebaturvalise tööhõive teemaga. Eesmärgiks ei ole mitte üksnes teemat konkreetsetes piirkonnas valdavate spetsialistide koolitamine, vaid

ka konkreetsete leevendavate meetmete väljapakkumine, mida saavad otsustajad ja arendusorganisatsioonid oma tegevuse aluseks võtta.

Täitjad 2022. a: Abel Polese (vastutav täitja), Marti Taru, Marge Unt.

"Soolise palgalõhe vähendamine"

Kestus: 1.01.2019–31.03.2022

Akronüüm: REGE

Rahastaja: Euroopa Regionaalarengu Fond Eesti Teadusagentuuri ja Sotsiaalministeeriumi tellimisel programmi „Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine (RITA)“ tegevuse 1 „Strateegilise TA tegevuse toetamine“ lepingu nr 7.2-2/19/2 raames.

TLÜ osa eelarves: 373 984 EUR

Eesmärk: Sooline palgalõhe on tööturul aga ka laiemalt ühiskonnas valitseva ebavõrdsuse üks olulisi indikaatoreid. See seostub tööturul osalejate sissetulekute ebavõrdsusega, lisaks on sellel ka laiem ja pikaajalisem mõju vaesuse taastootmise riski näol (laste vaesus, madalamad pensionid naistele). Eestis on EL suurim sooline palgalõhe, mida seletab vaid vähesel määral meeste ja naiste erinev tööturupositsioon. Soolist palgalõhet kujundavad koostoimes mikro (indiviidi), meso (ettevõtte) ja makro (institutsioonid, normid) tasandi tegurid, ja seda kasutataksegi projekti lähtekohana. Uuendustena analüüsitakse projektis palgadünaamikat üle elukaare, tuuakse sisse ootuste ning väärtuste roll palgalõhe kujunemisel, rakendatakse innovaatilisi masinõppe ja klassikalisi andmekäve meetodeid töö voogude andmete analüüsimisel. Projekti tulemusena töötatakse välja riigile, tööandjatele ja töötajatele suunatud lahendused palgalõhe teadvustamiseks ja lahenduste testimiseks, sh digilahenduste prototüübid.

Täitja(d) 2022. a: Kadri Täht (vastutav täitja), Kadri Aavik, Barbi Pilvre, Epp Reiska, Triin Roosalu, Marge Unt.

Platformtööjõud linnakeskkonnas: Õiglus, heaolu ja areng

Kestus: 01.01.2019-31.03.2022

Rahastaja: Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horisont 2020

Juhtpartner: Università di Bologna (Itaalia)

Eelarve: 187 750 EUR

Eesmärk: PLUS projekt tegeleb platvormimajanduse mõjuga töö olemusele, heaolule ja sotsiaalkaitsele. Projekt keskendub sellele nõ 4. tööstusrevolutsiooni segmendile, sest see võimaldab vaadelda võimalusi ja väljakutseid, mis seostuvad töö tuleviku, sotsiaalse innovatsiooni ja õiglase kasvuga. Platvormimajandus on esile kerkimas strateegilise sektorina digitaalsete tehnoloogiate, investeeringute ja uute töökohtade loomise aspektides. Projekti eesmärk on visandada pilt neist muutustest ja pakkuda välja uuenduslik lähenemine, mis käsitleb kesksena linnakeskkonda analüüsivaks ja hindamaks selliste muutuste sotsiaalset ja majanduslikku mõju ning kujundamaks kaasavamaid poliitikaide. Sel viisil

panustab PLUS projekt tööjõu digitaliseerumise mõistmisesse ning sellega seotud väljakutsetega toimetulekusse. PLUS uurib nelja rakendust (Airbnb, Deliveroo, Helpling ja Uber) seitsmes Euroopa linnas (Barcelona, Berliin, Bologna, Lissabon, London, Pariis ja Tallinn). Rakendatakse multidistsiplinaarset lähenemist, mis koondab õiguslikku, sotsiaalmajanduslikku, poliitilist ja ajaloolist perspektiivi, et pakkuda välja alternatiivseid stsenaariume edendamaks sotsiaalkaitset, majanduse arengut ja platvormitööjõu heaolu.

Täitja(d) 2022. a: Marge Unt (vastutav täitja), Kairit Kall, Triin Roosalu, Epp Reiska, Liis Ojamäe, Eve-Liis Roosmaa

Publikatsioonid

Tööturg ja töösuhted

Aavik, K., & Marling, R. (2022). [Gendered excellence for business Interests: A critical examination of the construction of centres of excellence in the Estonian research policy discourse](#). In F. Jenkins, B. Hoenig, S. M. Weber & A. Wolfram (Eds.). *Inequalities and the paradigm of excellence in academia* (pp. 129–149). Routledge.

Kall, K., Roosalu, T., Unt, M., & Ojamäe, L. (2022). [Platvormitöö tegijad Tallinnas: Kuidas tagada väärikas töö?](#) Projekti PLUS faktilaht.

Kazjulja, M., Taru, M., & Unt, M. (2022). [Noorte palgavaesus Eestis 2007-2020](#). RASI toimetised nr 16. Tallinna Ülikool.

Polese, A. (Ed.) (2022). [Informality, labour mobility and precariousness supplementing the state for the invisible and the vulnerable](#). Palgrave.

Polese, A., Fradejas-García, I., Šimić Banović, R., Škokić, V., Kerikmäe, T., Luis Molina, J., Alpeza, M., Lubbers, M. J., & Camerani, A. (2022). Labour mobility and informality: Romanian migrants in Spain and ethnic entrepreneurs in Croatia. *Politics and Governance*, 10(2), 279–292. <https://doi.org/10.17645/pag.v10i2.5166>

Raudsepp, M., & Roosalu, T. (2022). [Noorte tõrjutusriskide maandamine töökohal: tööandja võimalused teenindussektori näitel](#). RASI toimetised nr 18. Tallinna Ülikool.

Samaluk, B., & Kall, K. (2022). Trade union project-based revitalization strategies in Central and Eastern Europe: The case of Slovenia and Estonia. *European Journal of Industrial Relations*, 1–18. <https://doi.org/10.1177/09596801221118852>

Täht, K., Roosalu, T., Unt, M., Aavik, K., Pilvre, B., Kääramees, M. (2022). [Sooline palgalõhe Eestis: kujunemise tagamaad ja vähendamise võimalused](#). Programmi RITA tegevuse 1 projekti „Soolise palgalõhe vähendamine (REGE)“ lõpparuanne.

Täht, K., Unt, M., & Reiska, E. (2022). The effect of childcare facilities on labour market participation among young adults in Estonia: a mixed-methods study. In S. Bertolini & B. Poggio (Eds.). [Research Handbook on Work–Life Balance. Emerging Issues and Methodological Challenges](#) (pp. 217–236). Edward Elgar Publishing.

Unt, M., Täht, K., & Biegert, T. (2022). [Cross-national differences in in-work poverty among young adults in EU](#). EUROSHIP Working Paper no. 18. Oslo Metropolitan University. DOI: 10.6084/m9.figshare.21561609.

Unt M., Täht, K., & Biegert, T. (2022) [An assessment of in-work poverty among female and male youth in Europe](#). EUROSHIP Working Paper no. 16. Oslo Metropolitan University. DOI: 10.6084/m9.figshare.19803559.

Haridusuuringud

Aavik, K., & Marling, R. (2022). [Gendered excellence for business Interests: A critical examination of the construction of centres of excellence in the Estonian research policy discourse](#). In F. Jenkins, B. Hoenig, S. M. Weber & A. Wolfram (Eds.). *Inequalities and the paradigm of excellence in academia* (pp. 129–149). Routledge.

Helemäe, J., & Saar, E. (2022). Multiplicative or compensatory advantage? Multigenerational contribution to grandchildren's educational success in the Soviet and the post-Soviet contexts. *European Societies*, 25(2), 208-241. <https://doi.org/10.1080/14616696.2022.2102200>

Hämmal, J., Reinson, H., Karolin, A., Kruuse, K., **Roosalu, T.**, & Rüütsalu, K. (2022). [Nüginismeedodite kasutamise soostereotüübivabade karjäärivalikute ja töötingimuste toetamiseks. Lõpparuanne](#). Kantar Emor, Sotsiaalministeerium.

Lauri, T., & Saar, E. (2022). Cumulative advantages and disadvantages in attainment of higher education: set-analytic comparison of asymmetric inequalities in six European countries. *International Journal of Comparative Sociology*, 63(1–2), 51–88. <https://doi.org/10.1177/00207152221092152>

Lauri, T., & Saar, E. (2022). [Intergenerational transmission of education: Set-theoretic exploration of accumulation of social advantages and disadvantages in Six European Countries](#). COMPASS Working Paper 98, 1–30.

Parre, K., Pevkur, A., Parder, M.-L., Espenberg, S., Roos, L., Kalev, L., Olm, M., **Taru, M.**, Tuisk, T., & Soomere, T. (2022). [Euroopa teadlaste harta ja juhendi põhimõtete järgimine Eesti teadus- ja arendusasutustes](#). Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti teaduste akadeemia.

Saar, E., Roosmaa, E.-L., & Martma, L. (2022). [Report on recent changes in European education systems](#). RASI toimetised nr 15. Tallinna Ülikool.

Noorteuuringud

Kazjulja, M., Taru, M., & Unt, M. (2022). [Noorte palgavaesus Eestis 2007-2020](#). RASI toimetised nr 16. Tallinna Ülikool.

Nugin, R., Unt, M., & Roosalu, T. (2022). [Kõrvale jäänud noor kui kohaliku tasandi väljakutse: noortega töötava spetsialisti vaade](#). RASI toimetised nr 19. Tallinna Ülikool.

Nugin, R., Unt, M., & Roosalu, T. (2022). [Noorte tõrjutusriskide lood: isikud ja vinjetid](#). RASI toimetised nr 20. Tallinna Ülikool.

- Ord, J., Carletti, M., Morciano, D., Siurala, L., Dansac, C., Cooper, S., Fyfe, I., Kötsi, K., Sinisalo-Juha, E., **Taru, M.**, & M. Zentner. (2022). [European youth work policy and young people's experience of open access youth work](#). *Journal of Social Policy*, 51(2), 303–323.
- Raudsepp, M.**, & **Roosalu, T.** (2022). [Noorte tõrjutusriskide maandamine töökohal: tööandja võimalused teenindussektori näitel](#). RASI toimetised nr 18. Tallinna Ülikool.
- Raudsepp, M.**, **Roosalu, T.**, **Unt, M.**, **Rannala, I.-E.**, **Nugin, R.**, **Taru, M.**, & **Kazjulja, M.** (2022). [Tõrjutusriskide maandamine töö ja õppimisega: teenindussektori algaja töötaja näide](#). RASI toimetised nr 17. Tallinna Ülikool.
- Roosalu, T.**, **Nugin, R.**, **Rannala, I.-E.**, **Kazjulja, M.**, **Taru, M.**, **Raudsepp, M.**, & **Unt, M.** (2022). [TASK-U: Noorte mitmetasandilise sotsiaalse kaasatuse dünaamiline mudel](#). RASI toimetised nr 21. Tallinna Ülikool.
- Täht, K.**, **Unt, M.**, & **Reiska, E.** (2022). The effect of childcare facilities on labour market participation among young adults in Estonia: a mixed-methods study. In S. Bertolini & B. Poggio (Eds.). [Research handbook on work–life balance. Emerging issues and methodological challenges](#) (pp. 217–236). Edward Elgar Publishing.
- Unt, M.**, **Täht, K.**, & **Biegert, T.** (2022). [Cross-national differences in in-work poverty among young adults in EU](#). EUROSHIP Working Paper no. 18. Oslo Metropolitan University. DOI: 10.6084/m9.figshare.21561609.
- Unt, M.**, **Täht, K.**, & **Biegert, T.** (2022) [An assessment of in-work poverty among female and male youth in Europe](#). EUROSHIP Working Paper no. 16. Oslo Metropolitan University. DOI: 10.6084/m9.figshare.19803559.

Elukestev õpe

- Roosmaa, E.-L.** (2022). [Adult education and training: a comparative perspective of participation patterns across Europe](#). Doktoritöö. Tallinna Ülikool.
- Saar, E.**, **Roosalu, T.**, **Roosmaa, E.-L.** (2022). [Lifelong learning for economy or for society: Policy issues in post-socialist countries in Europe](#). In K. Evans, W.O. Lee, J. Markowitsch, & M. Zukas (Eds.), *Third international handbook of lifelong learning*. Springer Nature.

Sugu ja soolitus erinevates eluvaldkondades

- Aavik, K.**, & Marling, R. (2022). [Gendered excellence for business Interests: A critical examination of the construction of centres of excellence in the Estonian research policy discourse](#). In F. Jenkins, B. Hoenig, S. M. Weber & A. Wolfram (Eds.). *Inequalities and the paradigm of excellence in academia* (pp. 129–149). Routledge.
- Aavik, K.**, Marling, R., Poopuu, B., Põldsam, R., & Talviste, E. (2022). [Jätkusuutlike ja erinevusi toetavate feministlike vaatenurkade poole](#). *Ariadne Lõng*, 1/2, 1–8.
- Armengol, J. M., Ayalon, L., Maierhofer, R., & **Unt, M.** (2022). Introduction. *Journal of Aging Studies*, 63, 101029. <https://doi.org/10.1016/j.jaging.2022.101029>

- Hämmal, J., Reinson, H., Karolin, A., Kruuse, K., **Roosalu, T.**, & Rüütsalu, K. (2022). [Nüginismeedodite kasutamine soostereotüübivabade karjäärivalikute ja töötingimuste toetamiseks. Lõpparuanne.](#) Kantar Emor, Sotsiaalministeerium.
- Saar, M., & **Aavik, K.** (2022). Negotiating neoliberalism in the private sphere: narratives of Estonian single mothers. *Journal of Baltic Studies*, 53(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/01629778.2021.1980071>
- Teinemaa, T., & **Unt, M.** (2022). Contradictions of hegemonic masculinity and the (hopeful) potential of old age and caring masculinity in Estonian society and in films A Friend of Mine (2011) and Tangerines (2013). *Journal of Aging Studies*, 63, 101034. <https://doi.org/10.1016/j.jaging.2022.101034>
- Täht, K., Roosalu, T., Unt, M., Aavik, K.,** Pilvre, B., Kääramees, M. (2022). [Sooline palgalõhe Eestis: kujunemise tagamaad ja vähendamise võimalused.](#) Programmi RITA tegevuse 1 projekti „Soolise palgalõhe vähendamine (REGE)“ lõpparuanne.
- Ubakivi-Hadachi, P.** (2022). EKRE juhtivad naisliikmed konservatiivsuse otsinguil. Elitarismi ja egalitarismi soolistatud paradoks. *Ariadne Lõng*, 1/2, 33–56.
- Unt M., Täht, K., & Biegert, T.** (2022). An assessment of in-work poverty among female and male youth in Europe, EUROSHIP Working Paper no. 16. Oslo Metropolitan University. DOI: 10.6084/m9.figshare.19803559.

Rahvussuhted ja integratsioon

- Abdulai, M., & **Roosalu, T.** (2022). International student mobility and transformative intercultural learning in Estonia and Denmark. *Journal of Intercultural Communication*, 22(1), 16–29. <https://doi.org/10.36923/jicc.v22i1.25>
- Polese, A.,** Fradejas-García, I., Šimić Banović, R., Škokić, V., Kerikmäe, T., Luis Molina, J., Alpeza, M., Lubbers, M. J., & Camerani, A. (2022). Labour mobility and informality: Romanian migrants in Spain and ethnic entrepreneurs in Croatia. *Politics and Governance*, 10(2), 279–292. <https://doi.org/10.17645/pag.v10i2.5166>
- Saarts, T., & **Saar, E.** (2022). When the ethnic cleavage overshadows the class cleavage in a post-communist country and why we should care? *European Politics and Society*, 23(2), 223–242. <https://doi.org/10.1080/23745118.2020.1858397>

Sotsiaalne kihistumine ja integratsioon

- Helemäe, J., & Saar, E.** (2022). Multiplicative or compensatory advantage? Multigenerational contribution to grandchildren's educational success in the Soviet and the post-Soviet contexts. *European Societies*, 25(2), 208–241. <https://doi.org/10.1080/14616696.2022.2102200>
- Lauri, T., & **Saar, E.** (2022). Cumulative advantages and disadvantages in attainment of higher education: set-analytic comparison of asymmetric inequalities in six European countries. *International Journal of Comparative Sociology*, 63(1–2), 51–88. <https://doi.org/10.1177/00207152221092152>

Polese, A. (Ed.) (2022). *Informality, labour mobility and precariousness supplementing the state for the invisible and the vulnerable*. Palgrave.

Saarts, T., & Saar, E. (2022). When the ethnic cleavage overshadows the class cleavage in a post-communist country and why we should care? *European Politics and Society*, 23(2), 223–242. <https://doi.org/10.1080/23745118.2020.1858397>

Riigivalitsemine, kodanikeühiskond ja uued sotsiaalsed liikumised

Polese, A., Fradejas-García, I., Šimić Banović, R., Škokić, V., Kerikmäe, T., Luis Molina, J., Alpeza, M., Lubbers, M. J., & Camerani, A. (2022). Labour mobility and informality: Romanian migrants in Spain and ethnic entrepreneurs in Croatia. *Politics and Governance*, 10(2), 279–292. <https://doi.org/10.17645/pag.v10i2.5166>

Vallimäe, T. & Vainu, V. (2022) *Vabaihenduste tegevusvõimekuse kaardistamine/KÜSKi toetuste mõju analüüs 2022*. Uuringuraport. Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA.

Vananemine ja pensionisüsteemid

Armengol, J.M., Ayalon, L., Maierhofer, R., & Unt, M. (2022). Introduction. *Journal of Aging Studies*, 63, 101029. <https://doi.org/10.1016/j.jaging.2022.101029>

Teinemaa, T., & Unt, M. (2022). Contradictions of hegemonic masculinity and the (hopeful) potential of old age and caring masculinity in Estonian society and in films *A Friend of Mine* (2011) and *Tangerines* (2013). *Journal of Aging Studies*, 63, 101034. <https://doi.org/10.1016/j.jaging.2022.101034>

Varia

Vallimäe, T. (Koost.) (2022). *Esseid vabadusest 20. sajandi poliitikafilosoofidelt*. Vabamõtleja.

Populaarteaduslikud artiklid

Aavik, K. (2022). Söö liha, et teha head loomadele, keskkonnale ja tervisele? *Sirp*, 11.11.2022.

Vallimäe, T. (2022). Ukraina sõda ja stereotüüpide teisenemine. *Sirp*, 01.07.2022.

Vallimäe, T. (2022). Reformierakonna ja EKRE vastandus. *Sirp*, 02.12.2022.

Ettekanded²

Liisa Martma ja Ellu Saare ettekanne “Skills mismatch and skill use as factors of participation in job-related non-formal learning” konverentsil [International PIAAC research conference](#) (24.03.2022, online).

² Ettekanded on esitatud ajalises järjestuses

Triin Roosalu *online-ettekanne* soolise palgalõhe projekti [REGE](#) teemadel Eesti Teadusagentuuri korraldatud konverentsil “[Sooline võrdõiguslikkuses teaduses ja kõrghariduses](#)” (30.03.2022, Tartu)

Marge Undi ettekanne "Social exclusion of Youth in Europe: The multifaceted consequences of labour market insecurity" konverentsil [ILPC Conference](#) (22.04.2022, Padua).

Marti Taru ettekanne “Vulnerable youth on the cross-roads of policies in European Union. Comparative perspective” Käitumis-, sotsiaal- ja terviseteaduste doktorikooli aastakonverentsil (27-29.04.2022, Laulasmaa)

Marge Undi ja Kadri Tähe ettekanne “In-work-poverty and quality of work among European youth” [COST Action CA17114 YOUNG-IN](#) Workshop’il (20.05.2022, Lissabon).

Triin Roosalu ettekanne “Youth in service sector: youth and employers perspective” [COST Action CA17114 YOUNG-IN](#) võrgustiku Workshopil “Youth labour market vulnerability” (20.05.2022, Lissabon)

Eve-Liis Roosmaa ja Triin Roosalu ettekanne koos Peep Nemvaltsi ja Helena Lemendikuga “Terms in the multilingual academic environment in Estonia” konverentsil “[Terminology and Ontology: Theories and applications 2022](#)” (3.06.2022 Chambéry/online)

Eve-Liis Roosmaa ja Triin Roosalu ettekanne koos Peep Nemvaltsi ja Helena Lemendikuga “*Mis teadust teed? Eesti teaduskeel eestikeelse doktorandi töös*” Eesti Rakenduslingvistika Ühingu 19. rakenduslingvistika konverentsil “Keelemõju: andmetest tõendatud teadmuseeni” (17.06.2022, Tallinn)

Kadri Tähe, Marge Undi ja Epp Reiska ettekanne “*The effect of child-care facilities on labour market participation among young adults in Estonia: a mixed-method study*” konverentsil [SASE Conference](#) (09.07.2022, Amsterdam)

Marge Undi ja Kadri Tähe ettekanne sessioonis: *the Author Meets Critics: "Social exclusion of Youth in Europe: The multifaceted consequences of labour market insecurity"* konverentsil [SASE Conference](#) (9.07.2022, Amsterdam)

Marge Undi ettekanne "*Social exclusion of Youth in Europe: The multifaceted consequences of labour market insecurity*" @ESAYouth_RN30 seminaril (2.09.2022, online)

Triin Roosalu ja Marti Taru ettekanne koos Concepción Maiztegui-Oñate ja Alvaro Moro-Incaurtietaga “*Vulnerability*” in *European Lifelong Learning Policies*” sümposiumil “What has 30 Years of Lifelong Learning done for European Adult Education? Findings and Perspectives from the ENLIVEN project” Euroopa haridusuuringute konsortsiumi [EERA-ECER 2022 konverentsi](#) “Education in a Changing World: The impact of global realities on the prospects and experiences of educational research” teemavõrgustikus nr 23. ‘Policy Studies and Politics of Education’ (7.09.2022, online-sektsioonis ECER+)

Triin Roosalu ja Egge Kulbok-Lattiku ettekanne “*Sustaining culture through continuity and disruptions: Estonian community houses*” 12. rahvusvahelisel kultuuripoliitikauurijate konverentsil [Disruptions and Interruptions \(ICCPR 2022\)](#) (21.09.2022, Antwerpen)

Triin Roosalu ja Marti Taru ettekanne koos Concepción Maiztegui-Oñate ja Alvaro Moro-Incaurtietaga “*Vulnerability*” in *European Lifelong Learning Policies 1992-2018: Seeing Young People as a Problem to be Fixed?* [konverentsil](#) ESREA 10th Triennial Research Conference „New Seeds for a World to Come. Policies, Practices and Lives in adult Education and Learning“ (30.9.2022, Milano)

Kadri Aaviku peaettekannet konverentsil „[Men, Masculinities, Intersectionalities 2022](#)“ (4.11.2022, Tampere)

Eve-Liis Roosmaa ja Triin Roosalu ettekanne koos Peep Nemvaltsi ja Helen Lemendikuga ‘*Ka eesti keelset teksti kirjutatan juba inglise keelse lause ehitusega...*“ *Teaduskeelest doktorandide küsitlusuuringu andmeil*’ VIII mitmeteaduslikul eesti teaduskeele konverentsil (2.12.2022, Tallinn).

Muud tegevused

RASI meetodikooli raames toimunud koolitused

14.-16.02.2022 [Advanced Training Course in Group Based Trajectory Modeling](#), koolitust viis läbi professor Thomas Loughran (Pennsylvania State University, Ameerika Ühendriigid). (Projekti „TLÜ interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskus“ raames)

18.02.2022 Workshop on Academic Writing and Publishing III, koolitust viisid läbi professor Hans-Peter Blossfeld ja dr Gwendolin J. Blossfeld (Bambergi Ülikool, Saksamaa). (YouthLife projekti raames)

10.-11.03.2022 [Workshop on Improving RMA Skills of Academic and Administrative Staff at TLU](#), koolitust viisid läbi professor Aart C. Liefbroer, Vanessa Hage ja Ben Kuiberpak (NIDI, Holland). (YouthLife projekti raames)

24.-25.03.2022 [Workshop on Quantitative Data Analysis and Networking](#) (YouthLife projekti raames)

11.-21.04.2022 [Advanced Training School in Qualitative Longitudinal Research Methods](#), koolitust viisid läbi professor Rosalind Edwards ja dr Susie Weller (Southamptoni Ülikool, Inglismaa). (YouthLife projekti raames)

26.-27.09.2022 [Workshop on Mixed Methods in Life Course Research](#). Southamptonis toimunud töötuba viisid läbi professor Rosalind Edwards, professor Ann Berrington, dr Susie Weller, professor Anthony J. Onwuegbuzie, professor Felicity Bishop, dr James Hall, dr Pose Lindsay, professor Athina Vlachantoni, dr Lisa Ballard, professor Laura Camfield and Seb Stannard (Southamptoni Ülikool, Inglismaa). (YouthLife projekti raames)

16.-18.11.2022 [Advanced Training Course: Discourse-Historical Approach to Critical Discourse](#), koolitust viis läbi professor Michał Krzyżanowski (Uppsala Ülikool, Rootsi). (Projekti „TLÜ interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskus“ raames)

21.11.2022 „[Euroopa horisondi projektitaotluse kirjutamisest: hindaja vaatenurk sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas](#)“. Koolitust viisid läbi Marge Unt ja ETAg.

Avatud seminarid

10.01.2022 [“Life Course Research Using the British Cohort Studies: Intergenerational Transmission of Partnership Dissolution”](#). Ann Berrington ja Seb Stannard (Southamptoni Ülikool, Inglismaa). (YouthLife projekti raames)

31.01.2022 [“Using Data of the Generations and Gender Programme to Examine Cross-National Differences in the Transition to Parenthood”](#). Anne Gauthier ja Judith Koops (NIDI, Holland). (Projektide „TLÜ interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskus“ ja YouthLife koostöös)

13.04.2022 pidasid RASI teadlased Eve-Liis Roosmaa ja Ellu Saar ÜTI teadusseminaril ettekande [“Hariduslik ebavõrdsus”](#) oma RASIs tehtud uurimistööle toetudes

16.11.2022 [“Discursive Shifts, the Far Right, and the Normalization of Politics Exclusion”](#). Michał Krzyżanowski (Uppsala Ülikool, Rootsi). (Projekti „TLÜ interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskus“ raames)

11.10.2022 - RASI ja TLÜ soouuringute uurimisrühma koostöös pidas RASI seminaril ettekande dr Johanna Pangritz (Hageni Ülikool, Saksamaa), kes tutvustas oma uurimistööd teemal [“What does masculinity mean? Current gender concepts of young people in education in Germany”](#)

23.11.2022 - RASI juht Kadri Täht pidas ÜTI teadusseminaril ettekande [“Noored ja tööturg: noorte tööturutõrjutusest ja palgavaesusest Eesti ja Euroopa näitel”](#), mis käsitles RASI projektides käimasolevate uuringute tulemusi.

14.12.2022 [“Anticipating Epoch End: A Cultural Sociological Method for Comparing Catastrophes in the Making”](#). Michael Kennedy (Browni Ülikool, Ameerika Ühendriigid). (Projekti „TLÜ interdistsiplinaarsete eluteeuuringute tippkeskus“ raames)

Akadeemiline koostöö

16.06.2022 - Prof. Theodore P. Gerberi (University of Wisconsin-Madison, US) külaskäik. Kohtumine RASI töötajate Ellu Saare, Jelena Helemäe ja Gerli Nimmerfeldtiga eesmärgiga arutada võimaliku projektitaotluse üle, mis tegeleks Ukraina põgenike ning Ukraina sõja mõjudega rahvuste vahelistele suhetele riikides, kuhu põgenikud saavad.

02.-08.09.2022 - Dr Justyna Kajta (Youth Research Center at SWPS University) külaskäik. Kohtumine RASI töötajatega (Ellu Saar, Gerli Nimmerfeldt, Liisa Martma, Marge Unt, Kadri Täht, Triin Lauri, Marti Taru, Maaris Raudsepp, Jelena Helemäe) ja arutelu koostöövõimaluste üle noortevaldkonnas.

6.12.2022 - RASI külastas Helsingi Ülikooli doktorant Kristjan Peik, kes pidas ettekande “Etnometodoloogia ja vestlusanalüüs: tegelikkuse ülesehitamine lävimiste kaudu” RASI seminaril

13-14.12.2022 - Prof. Michael D. Kennedy (Brown University, US) külaskäik, mille käigus toimus kohtumine RASI töötajatega ja avalik loeng “Anticipating Epoch End: A Cultural Sociological Method for Comparing Catastrophes in the Making”.

20.07.2022-20.01.2023 viibis RASI-s külalisteadurina Valencia Ülikooli (Hispaania) kaasprofessor Daniel Gabaldón Estevan. Tema uurimistöökeskendub noorte ja laste ajakasutusele, täpsemal kooli ja õppimisega seotud ajale ning selle seoste muu ajakasutuse ja tegevustega.